

NASILJE MEĐU DJECOM U ŠKOLI

Pomozite djetetu da shvati zašto je nasilnik "to" činio. Dijete treba shvatiti da nije krivo za ono što mu se događalo. Ako je vaše dijete bilo čime izazvalo agresiju nasilnika, upozorite ga na to. Pati li vaše dijete od ozbiljnijih problema nakon što je bilo izloženo nasilju, potražite pomoć stručnjaka.

Što učiniti ako je vaše dijete nasilno?

- Ne tražite opravdanje za djetetovo nasilno ponašanje.
- Kad god se vaše dijete ponaša nasilno prema suučenicima, mlađoj djeci i drugima, reagirajte odmah jasno mu dajući do znanja da to nije u redu i da to ne odobravate.
- U svakoj prilici poučavajte dijete kako rješavati sukobe nenasilnim putem, kako sklapati i održavati prijateljstva, kako dobiti pažnju drugih iz poštovanja a ne iz straha.
- Tražite od djeteta da vam detaljno ispriča što se dogodilo.
- Pitajte ga što je svojim ponašanjem željelo postići.
- Navedite ga da vam kaže što je bilo loše u tom ponašanju.
- Predložite djetetu da se stavi "u cipele" svoje žrtve. Kako se ona osjećala?
- Razgovarajte s djetetom o tome kako bi drukčije i nenasilno mogao riješiti takvu situaciju sljedeći put?
- Ne zaboravite pohvaliti dijete za miroljubivo ponašanje.
- Ne negirajte djetetove emocije (npr.: "Ma nisi ljut. Zašto bi bio ljut?").
- Poučite ga kontroli negativnih emocija ("Probaj duboko udahnuti i izdahnuti kad si jako ljut. Meni to pomaže.").
- Ponašajte se prema djetetu onako kako biste željeli da se ono ponaša prema drugoj djeci.
- Smatrate li da problem ne možete riješiti uspješno i na miroljubiv način, svakako potražite savjet stručnjaka.

Svome djetetu uvijek nedvosmisleno dajte do znanja da nasilje smatrate neprihvatljivim i nedostojnim načinom ponašanja i ukazujte na štetu koju zbog takvog ponašanja trpi pojedinac (kako žrtva, tako i nasilnik), ali i društvo. Poučavajte ga moralnim vrijednostima i budite svojim ponašanjem model za te vrijednosti. Djelatnici škole i roditelji zajedno mogu pomoći u sprječavanju i zaustavljanju nasilja u školama.

Nasilje u školi razlikuje se od uobičajenog zadirkivanja među djecom u školi. Pod nasiljem se podrazumijeva:

- **Fizičko nasilje** (naguravanje, udaranje, grebanje, i sl.);

- **Verbalno nasilje** (nazivanje pogrdnim imenima, prijetnje i sl.);
- **Socijalno nasilje** (ogovaranje, ignoriranje, pokušaji da se drugu osobu izbací iz grupe i sl.);
- **Psihološko nasilje** (prijeteći pogledi, posramljivanje, omalovažavanje i sl.).

Kako spriječiti da vaše dijete bude zlostavljano u školi?

Podučite dijete kako da se zaštiti od nasilja u školi. Savjet koji ćete dati djetetu mora biti realan, izvediv i mora spriječiti daljnje širenje nasilja među djecom:

- **Neka se ponaša hrabro:** Čak i kad smo jako uplašeni jer nam netko prijeti, korisno je ponašati se hrabro – podignuti glavu, uspravno hodati i gledati osobu u oči;
- **Neka se zauzme za sebe:** Djetetu je potrebno objasniti da nasilniku treba reći “Ne” a zatim mirno otići;
- **Neka se povjeri odrasloj osobi:** Djeca često smatraju da bi povjeravanje odrasloj osobi bilo “tužakanje”. Potrebno im je objasniti što je “tužakanje” a što je traženje pomoći: “Tužakanje je kad govoriš što je netko učinio da bi mu nanio zlo. Tužakanje nije kad kažeš što ti je netko učinio da bi zaštitio sebe.” Dijete treba imati osjećaj sigurnosti i povjerenja prema odraslim osobama;
- **Neka se povjeri prijateljima i potraži pomoć;**
- **Neka nikada na nasilje ne uzvraća nasiljem.** To nasilnik i želi, a i netko bi mogao biti ozlijeđen.

Što učiniti ako je vaše dijete izloženo nasilju u školi?

- Ostanite smireni i strpljivi. Imajte na umu da nas ljutnja i bijes, emocije koje su normalna reakcija na zlostavljanje našeg djeteta, često ne vode do dobrog rješenja situacije.
- Slušajte svoje dijete i vjerujte mu -ono što vam govori njegovo je viđenje situacije. Otvoreno razgovarajte o događaju, postavljajući pitanja oprezno i obzirno.
- Pokažite djetetu da vam je stalo do njega i do toga da uspješno riješi problem. Ne govorite ništa što bi moglo povećati osjećaj straha ili usamljenosti kod djeteta.
- Ohrabrite dijete i recite mu da je postupilo dobro kad se obratilo vama za pomoć. Važno je da dijete zna da ima pravo na zaštitu te da se ima kome obratiti.
- Ne poduzimajte nikakve “korake” prije nego što ste o tome razgovarali s djetetom. Roditelji ponekad zbog uzbuđenosti reaguju impulzivno i na način koji još više pogorša situaciju (npr. roditelj se obračuna sa “zlostavljačem” koji je zapravo reagirao na neprihvatljivo ponašanje njegovog djeteta pa se druga djeca zbog toga više ne žele družiti s njime).
- Ne obećavajte ništa što ne možete ispuniti.

- Obavijestite o onome što se dogodilo učiteljicu/a i/ili osobu iz stručnog tima škole. Ispričajte detaljno što se dogodilo i koliko je trajalo. Tražite da vam se kaže što će škola poduzeti i dogovorite ponovni sastanak.